

и 15,000 л. на Видинската. И на панагонъ българитѣ данъкоплатци подържатъ още 250 степендиянти при сѣверо-българскитѣ държавни гимназии и 175 при южнобългарскитѣ. За първитѣ тѣ плащатъ 121,000 лв. ежегодно, а за вторитѣ 84,720 лева.

Всичко това ни се види намъ малко раскошно. Да имаме развитъ народенъ поминѣкъ, напрѣдничаво земледѣлие, широка промишленостъ и търговия, които да абсорбиратъ, да попиватъ всичкитѣ млади, които излизатъ отъ всичкитѣ тия срѣдни учебни заведения, ние не бихме правили никакво възражение. Но при нѣмането подобни условия, подържането отъ страна на правителството 13 мжжки учебни заведения е прѣкалена щедростъ. Въ началото на настоящата учебна година въ тѣхъ е имало записани около 3800 ученици. Научени днесъ да получаватъ даромъ отъ държавата своето образование, тѣ утрѣ отъ нея ще поискатъ и своя хлѣбъ.

Тѣ ще го поискатъ толкозъ повече, че многобройни отъ тѣхнитѣ съученици го получаватъ и днесъ още отъ нея. Основаванието на стипендиитѣ при държавнитѣ училища е едно отъ най-злочеститѣ вдѣхновения на нашитѣ законодатели и отъ двѣтѣ страни на Балкана. При отсъствието на университетъ, при нѣмането по-горни специални учебни заведения, ние разбираме да се отпущатъ стипендии за странство, и то на момци само, които прѣкаратъ единъ строгъ конкурсъ. Разбира се тѣй сжщо да се дава даромъ срѣдното образование въ нѣкои извѣстни центрове на страната ни. Но да се доставя безплатно освѣнъ образованието, и жилището, и облѣклото, и храната на нѣколко привилегировани момчета, то ни се види вече да съставя неумѣстно великодушие. Тия момчета трѣбва, по теория, да бждатъ най-събуденитѣ, и не сж всѣкога най-събуденитѣ, тѣ трѣбва да бждатъ най-бѣднитѣ, и не сж никога най-бѣднитѣ. Нѣма полза слѣдователно за общото образование въ страната, а има врѣда за справедливостъта. Самоподържанитѣ ученици отъ срѣднитѣ учебни заведения сж тѣй многобройни, че държавата не само не може да очаква облага, но и си приготвя опасности още, като фабрикува на свои разноски кандидати за чиновнишки постове. Отъ друга страна и характерътъ на тия държавни храненици се ужасно изхабява, като отъ нѣжни години още имъ се счупи всѣка вилушка на лично самоуправение, имъ се